

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

POLITIKAI, SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP. — MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP

Szerkesztőség: Szentmihály-utca 1. sz. Telefonszám: 53.
hova minden a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

Előfizetési ára

gész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. Egyes szám ára 20 fill

Felelős szerkesztő:

Dr. FRIEDMANN GYULA.

Kiadó: PAPP GYÖRGY.

Kiadóhivatal: **Papp György könyvnyomtató intézete**
hová a hirdetési díjak küldendők.

Hirdetések díjszabási árban számíttatnak. — Nyitlté sora 50 fillér.

Karácsonyi frázisok.

Irtuk vala nagy reménykedéssel, irtuk vala: várva minden idők teljességét: a Békét:

„Fehér álmoknak irgalmasan halkszavú idője, idője a testvett reménykedéseknek és betelt várakozásoknak: a melyben terjeng illata régleveledzett olajfáknak, puha béke idője: karácsony, jöjj el ránk, jöjj el ránk álmzenék szárnyán, hozd el ránk a békét: marakodó, haragos-agyarú kemény magyarokra!

Vad tüzek lobognak itt, a Kárpátok alatt nyeregben az egész turáni fajta, kopják emelkednek s izzó gyűlölségek lángjánál edzzük a vasakat nagy tusakodásra: ősi pártoskodás átka ül mi rajtunk, mintha ott élnénk most is a berekben áldozva a harczok, vérengzések istenének: Hadúrnak, — mintha soha nem élt, nem született légyen — messze, messze régen — egy gyermek, a kinek jelszava: Béke, Béke!

Harag a szemünkben: mindenkit gyűlölünk. Kemény átkok az ajkon: mindenkit káromlunk. Ki úgy nem hiszen: mint mi, kinek más a gondolatja — hazaáruló mind. Száz felé vagdosunk kicsorbult kardokkal, ám el nem fáradtan, százfelé megoszunk. Pártokba szakad a Don-tővén egységes nemzet, százféle elveknek hordják véres kardját: Fegyverbe, fegyverbe! Mintha soha

nem szólt volna — szinte kétezer évnek előtte egy isteni ember halk szóval, — mintha zenézne a hangja — így: Legyen béke!

Apró marakodásra készülünk nagy haragvással, kevés fegyverrel. Erőnk mind megoszlik bus pártoskodásba. Pártok, pártok népe vagyunk mi, száz-pártosok: negyvennyolczas, bankos, függetlenségi, néppárt, demokrata, alkotmánypárt, nemzetiségi pártiak vagyunk. És vagyunk szociálisták: nemzetköziek és keresztények. És vagyunk: dákorománok, pánszlávok és alldéutschok. És vagyunk mindnyájan: magyarok, magyar hazának lakói; csak ezek nem vagyunk: tanítványai, követő népei egy léleknek, aki ilyenkor született kétezer évnek előtte, hogy egy fehér tant hirdetne: a béke tanát!

Hiába volt áldozati halása a názárethi tanítónak, minket meg nem váltott? Nem hullott vére a kereszten a mi eredendő bűnünkért: az örök pártoskodásért, örök visszavonásért? Hogy fejét lehajtá, minden fájdalmaira gondolva, minden szenvedést látva: nem látta a mi meg nem szűnő bajunkat, hogy érettünk is halna? Nem gondolt miránk is — verekedő nemzetre, — hogy így felsóhajtott: Pax! Béke veletek!?

Soha nem lesz itt diadala e régfakadott — örök — Eszmének: a mig szemben állunk, test a test ellenharagos akarattal. A mig el nem szimulnak a gyűlölség ránczai, mig el nem halkul-

nak a vad káromlások, el nem alszanak égető lángok a gyűlölség oltárán — minekünk hiába született: a Szeretet, minekünk nem hajt levelet a szent béke olajfa-erdője.

A mi megváltásunk, a mi reménységünk, a mi jövőnk, életünk, álmunk csak akkor lesz betelve, csak akkor válik testté: ha elkövetkezik ránk idője az átölekezésnek, kézt-kézbe ha tartva — vállat vállra döntve — együtt haladunk már végre s kinyílik szívünkben, kinyílik telettünk: a Béke, a Béke!

És ime, mintha előresejtett időknek árnyéka suhant volna el felettünk, vártan várt béke elközeleg. Üdvösségeit érezzük a közéletben, az államélet legapróbb részleteiben is.

És ez a béke, az alkotásoknak, a munkának biztosítója, záloga: ez a békességünk a mi reménységünk. Ez a béke, a fejlődés üdvét hozza, minden bajunknak gyógyítását, minden hibának szanálását. Mert tudjuk, ha közös bajaink orvoslást találnak, általános nemzeti érdekeink kielégülést, akkor egyéni sebeinkre is eljőhet a gyógyulás ideje. S akkor nem lesz talán panasz a magyar globuszon, a világ legpuskaporosabb levegőjében; frázis, frázis, reménységesen szép karácsonyi frázis.

TÁRCZA.

Szimbolum.

Paolo és Giorgio a kávéház plüsdíványán narkotikus mozdulatlanságban a reggelt várták. A reggelt, — mely akármilyen legyen is, — megváltást, világosságot hoz. A ventilátor volt csak lármás, más minden merev volt s csend ült a teremben. Csak ez az aczéldarázs muzsikált, zümmögött bele a nagy némaságba. És mint kilehelt, hajléktalan lelkek oly téován szállott fel sok gyűrűző füst hullám a terem magas mennyezetéhez. Körülnyalakodta az aranyos czirádákat és ködbe furdette a freskók libegő angyalait. Kívül a poklokat döngette a szél, vad és elnyújtott füttyenéssel vivta a halálos éjszakát.

— Sirató éjszaka, — mondta halkan Paolo s mert sehogyse tudott az éjszaka síriségében megnyugodni, úgy tett, mint a vigasztalhatatlan leányok: illatos zsebkendőjébe temette arcát.

— Igen, — folytatta a gondolatot Giorgio, — Petrellá, a mi Petrellánk ma meg fog halni. És itt nincs felebbezés, nincs alternativa, maga akarja, álitja, lesi. Szegény fiúnak — heh szomorú vég!

— Nem lehet rábeszélni, hogy hagyjon fel a dohogtalansággal. Egy hónap óta tétlenkedik, lerongyolódott, hihetetlen, hogy viselkedik. Nem lehet bírni vele.

Temetőbe kószál, dult mosolyos arccal, kétségbeesett külsővel. Megzavarodott, nem kell neki a dolog, kinevet ha azt mondom, hogy szégyenlem magam érte, aztán értelmetlenül és tünődve kérde, hogy miért?

Örült rögeszmével fogyasztja magát, bár nem is sejtem, hogy mi lehet az. Elzárkózott, nem lehet hozzájutni. A mult héten abban a háborgó viharban éjnek idején a fraskatii országúton alétan találták. Gyalog — örült rohamában, nekiindult a nagy világnak. De még idejekorán szedték fel, aztán szánra ültették és behozták a városba. Nem tudom mennyi ideig virrasztottam az ágya mellett, mig magához tért. Mondtam neki: nézd Petrella, igaz-e, hogy megzavarodtál az ujságok irták. Mond, mi kell mi bajod? Ugy-e — hiszen látom is, tiszta a fejed — nem vagy te örült, csak vég nélkül megkeserített valami. Ugy-e, ugy-e Petrella?

— De talán pénz . . . . . jelentette ki habozva Giorgio.

— Dehogy Paolo, adtam neki, vissza lökte. Megfogtam a kezét, fölemeltem a fejét és kétségbeesetten a szemébe néztem. Kérdeztem: az Istenre Petrella, szólj, mi van veled? Visszahanyatlott az ágyra, lehunyott szemmel intett a kezével: semmi, semmi, hallgass! Egyszer aztán hirtelen felült az ágyban, megszorította a karomat és élesen a szemem közé nézve hörögve kérdezte: hol van Lizavetta? hová tetted?

— Ah, Lizavetta? Hát Lizavetta? . . . A tanítónő, akit Fraskatiba helyeztek át! Hát ez az? Ah! . . . György, Giorgio, te nem gondoltad? Te ismered azt a lányt, mit mond ő, nem beszélt soha Petrelláról? Szerette? Nem szerette?

— Nem szerette, úgy rémlik nem. Mondta is egyszer, mikor egy kirakat mellett, melyben a Petrella könyvét láttuk, elhaladtunk.

— Mit mondott?

— Büszke korzikai leány. Mondtam neki: Liza-

vetta, a mi Petrellánk derék fiú. A szemembe mosolygott, mintha mondaná: lehet, de ezen még nincs semmi szeretetreméltóság, indigena s ez már bűn. Fennszóval mondta: Igen, lehet. Olyan furcsa, hogy ez az ember úgy ragaszkodik hozzám. Nem szép a barátjuk . . .

Petrella rajongott a lányért. Érett korral, megvénhedt lélekkel, ő, aki oly mérhetetlen cinizmuszsal beszélt a nőkről, mint éretlen szívű diákok, alázatos rabja lett ennek a leánynak. Emlékszel-e, milyen csufolódó hangon beszélt egyik novellájában a szerelemről?

„Milliószor elgitározott szerelmi édességek fonák mezében csaltam, mint sok ripók csaló, a csalókat: ez a szerelem.“

És az a türehtetlen közvetlenség, ahogyan a legszébb nőkről és a legünnepeltebb szépségekről irt! Az a botrányos kritika signorina Orvicióról!

„A bőrre hangos és hihető szerelmi ígérek te-toválódtak az idők és események folyamán, — puha nyomok — amiket az első vandálszokású csók irt rá letörölhetlenül. Nossza urak: érett a vetés . . .“

És hogyan irt az utóbbi időkben!

Daltörte ajakkal te read várok
Im: megült a szerelmi átok.
Hunyó szemedben nagy tüzek villognak
Téged Madonnának hívnak!

— Szegény fiú! Kétségbeesem miatta. Borzasztó dolgokat művel.

Paolo és Giorgio tor-italok sárga és zöld nedvét hámulta. A közös barátot siratták könnytelenül és az ő szegényes sorsa kelt ki most előttük.

Éjfél után csapzott hajjal a kis cseléd pörsenéses kezében egy rendetlenül szaggatott papírkát hozott. György ijedten futott elébe és elvette tőle a papírlapot.

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK!

ERDÉLY legnagyobb butorgyára!

Mestitz Mihály és fiai

MAROSVÁSÁRHELYEN ÉS KOLOZSVÁRON

Ajánlják kitűnő gyártmányu butoraikat, melyeket 42 év óta fennálló gőzüzemre berendezez butorgyárunkban állítanak elő. A butorokho csakis elsőrendű anyag lesz felhasználva.

Óriási választék! Olcsó árak! Legmészebbmő jótállás! Videken meghívásra személyesen mutatjuk be mintáinkat és rajzainkat.

Körbe-körbe.

— Karácsonyi apróság. —

Gyulafehérvár, 1910. XII. 24.

Körbe-körbe jár a világ legédesebb legendája szivekberótt hite szerint ma estével az angyal. Hadd tegyük le mi itt, e rovat szűk keretén belül epés mérgekkel bekent hegyü nyársunkat s a karácsonykor divott helyi izléstelenségeknek helyette iktassuk ide egy bájos karácsonyi szatiránkat, mely lapunk tulajdona, s mely a karácsonynak ezeréves békeszerző hírnevét — ezt a régi aureolát — tépázza meg jóízű gunyolódásával. Voila:

Jelige: „A karácsony, a béke, a szeretet, a lelki összeolvadás ünnepe“.

Személyek: A p a, a n y a, I l i, P a l i, e g y n a g y n é n i, e g y n é n i, kinek második férje a nagynéni elvált férje, e g y b á c s i, k i a n é n i e l s ő f é r j e t e s t v é r é n e k s ó g o r a, e g y h a d n a g y, m é g e g y h a d n a g y, a h á z i b á b a, a b á b a f i a, s k ü l ö n b ö z ő j o g e z i m e k a l a t t a z e g é s z r o k o n s á g.

Történi: a karácsonyfa körül. Idő: este. Angyaljáráskor.

A p a (meghatott szónoki hangon): ... Most pedig hölgyeim és uraim, hadd jöjjön az angyal! Hadd jöjjön és hintse szét közöttünk a szeretetet, a béke olajágát, mert ...

A t i s z t e k (kórusban): Jajajaja ja!

A n a g y n é n i: Ne lépjenek a ruhámra! Ez a ruha szent! Jaj, vigyázzon! Ebben esküdtem kétszer az oltár előtt, ebben kísértem ki elhalt férjemet, s oly kedves e ruha nekem, hogy (lágyan, a családanyához fordul:) ebben zokogok majd temetéseken is. (Sirni kezd.)

A b á b a (nemes haraggal): Hogy lehet valaki ennyire tapintatlan! Keserűség rád! (Ezt eredeti zsargonnal mondja.)

A g y e r e k e k (nyelvet öltögetnek): Bába néni bá-bá-bá!

A p a (tovább igyekszik beszélni): Csendet kérek! Hadd folytassam! Tehát: az a szeretet ihlessen ...

A s ó g o r (panaszosan): Mi lesz már a vacsorával? (Terepszemlére kivonul a konyhába.)

A b á b a f i a: Halljuk a szónokot!

P a l i: Te ne hajjukosz, mer neked nincs szavad, te egy zsidó vagy és hijába tagadod és ha itten kiátsz, úgy fejen ütlek, hogy nem tudod majd kiabálni, hogy: mácesz, mácesz, mert én egy emberismerő vagyok és engem nem lehet becsapni és akinek egy ojan orra van, mint neked, az jusst is zsidó és nekem ne merj

itt kiabálni, mert te csak demokrataságból vagy itt és én tanultam, hogy a zsidók negyvennyolc előtt nem is laktak a városban és kihuzom mingyár a tincseidét, ha nem hallgatsz ...

A b á b a f i a: A te apád is zsidó volt! (Palinak ront.)

I l i k e (uszítja őket): Puczi! Puczi! (A gyerekek dulakodva leverik a faliórát.)

A t i s z t e k (kórusban): Se a skandal!

A n y a: Csend! Csend!

A n a g y n é n i: Jaj a ruhám! Drága ruhám, vigyázzanak, mert ez a ruha ...

A m á s i k n é n i: (alszik a széken s álmában dudol:) „Özvegy vagyok, özvegy ...“

A b á b a (fiához): Mondd el a verset Samu!

A b á b a f i (szavalva): Tisztelt közönség! Tisz ... Tisz ...

A s z a k á c s n ő (berobog a konyhából): Naccsága, a sógor úr beöntötte a satót a pujeába ...

A s ó g o r (megjelenik diadalmas arccal és czukorporos frakkal): Nacczerü! Nacczerü!

A p a (szónokolni óhajt, de nem jut szóhoz. Megrántja a csengőt): Csend! Jön az angyal! (A függöny mögé bujik, hol a karácsonyfa áll. Kabátgombja beleakad a függönybe s az egész állványt lerántja. Ő maga leesik.)

A t i s z t e k: Hopp! Hopp! Hopp! (Láthatóvá válik a karácsonyfa, a zenező automata „Londonban hej“-t nyikorogja, a gyerekek indián haditáncot lejtenek a fa körül.)

A n é n i (epésen): Ez fa! Ez karácsonyfa! Undor! Szegénység!

A n a g y n é n i: Ne lépjenek a ruhámra! Ez a ruha ...

A b á b a: Kérem az ajándékot! (Apa, anya ajándékokat osztogatnak.)

A t i s z t e k; (akik üres pénztárczát kaptak): Ez czélzás! Ezért meglakol! Ezért számolunk. (Testületileg haraggal elvonulnak.)

A n é n i (aki „Diana“ arczapoló szereket kapott): Miezmiemiez? Hát én szeplős vagyok, hát én orrveres vagyok, hát én májfoltos vagyok? Hiszen erre az üvegre az van írva, hogy durva bőrűeknek való. Hát ez kell nekem? (A falhoz vágja az üvegeket. A szétfolyó folyadékba a nagynéni kutyája belekóstol és görcsöket kap.)

A n a g y n é n i (kétségbeesve): Édes Pufi, drága Pufi! Jaj, jaj, megmérgeztétek! Oda van. (Ölbe veszi a kutyust s a nénivel haraggal elmennek:) ide se gyövközzetek!

A b á b a: Jaj, elment a gazdag nagynéni! Fuccs az örökségnek! Gyerünk utána és hizelegjünk neki! (Fiával, ki két tortát gyömszől zsebébe, el.)

A s ó g o r: Mi lesz a vacsorával? Mi?

A p a, a n y a: (összenéznek, látják, hogy minden vendégük megharagudott és elszökött. Közös elhatározással:) Nagyon sajnáljuk, de egyért nem tartjuk meg a vacsorát! Elnapoljuk! két évre! Jó éjszakát! Pali, add fel a hácsinak a kabátot! Pá!

A s ó g o r (dühösen): Kitagadom önöket! Nem rokonaim! Majd megbánják pedig, mert van egy sorsjegyem, a mi nyerhet milliót és akkor semmit nem kaptok! (elmegy, miközben halkán mondja:) Majd bemelegyek később az ablakon át a konyhába! Meghivatom magam a szakácsnő tűzérjével!

A s z o b a l á n y (sirva): Ezt a bluzt kaptam ajándékba? Ez bluz? Szégyelje magát a naccsúr, ez nem egy párisi bluz, hanem Judovistól való! Ez nem párisi! Felmondok, megcsaltak, elmegyek. (Sirva el.)

A z a n y a (fojtott fájdalommal): Nagyszerű ünnep, fényes ünnep! Ilyen szegény! Az egész város kikaczag! Jajjajaj! Mért is hallgatom rád! Mert hívtunk meg ennyi embert!

A p a: De édes, hiszen éppen maga akarta!

A n y a (kitörve): Még rám tolja! Oh te pazarló! Te botrányhős. Nem szégyenled magad családotad így kompromittálni! Oh jaj, megmondta nekem a mama: „Meglátod, az az ember nagy szégyent hoz rád!“ Oh, mamám! mamám!

A p a (kérlelve): Ne izgassa magát, édes!

A n y a (drámai hangon): Menj, nem ismerlek többé! Gyalázatot hoztál rám! Örökre lehetetlenné tetted mint háziasszony! (Sirva elmegy a hálószobába, s úgy bevágja az ajtót maga után, hogy a faldisztányérok a földre esnek s szétörnek.)

A p a (kabátot, kalapot vesz): A kutyafáját a karácsonyfájának! Jerünk a kávéházba! (El.)

P a l i (Ilikehez): Játsszunk tűzoltót! (Meggyújtják a karácsonyfát s a fürdőszobából kantácskakkal locsolják. Az egész szalon — csupa víz és füst — olyan mint egy csatater. S az ablakok alatt halkán és szeliden lágy ének szűrődik be.)

A b e t l e h e m e s e k k a r a: „Bekesség, békeség a jó embereknek“.

Mi is kívánva kívánjuk: Beke mivelünk!

— 000 —

-- Nekem hoztad? — kérdezte izgatottan.

— Igen, signor, igen.

Örvendett szegényke, hogy éjnek idején rátalált Györgyre annyi hasztalan keresés után.

Fázom fiam — irta Petrella — nyugtalanul élek napok óta, hideg homályban, amióta elhagyott Lizavetta. Rém és kietlenség üli a szobámat és a multam sok, sok játékos sugarából egyse vetődik már az ablakomra, a lelkem tája felé. Fiam, beh milyen czudarság, hogy még élek, pedig már a halálomon vagyok. Összeroppantam és fázva várom az elmúlásomat. Most tisztán látok. Remegő kézzel írom a végrendeletemet ... Lizavetta egy napon elhagyott. Talán trillázva ment. Utána szakadt a lelkem. Ezen a napon megvénült az arcom. Gyámoltalanul, könnytelen szemmel, exaltáltan kísértem távoztában. Menj, menj, Lizavetta szerelmem, ne nézz vissza, sohse is tud, hogy itt maradt árnyékom fojtja meg a lelkem. Menj Lujzika és ügyelj a szivedre.

És amennyi könnyet és fájdalmat vagy jajongást, mint daczos életharcos visszafojtva igazabb időkre tettem félre, az most mind kitört.

Összel jött hozzánk Lizavetta-Lujzi. Világos szürke ruhában, szeliden, álmok nélkül. Kirekesztette magából a leányság minden kópéságát és úgy ment el mellettem, úgy nézett el a fejem felett, mintha valami gyönyörű hivatásnak ránczbaszedett arczatja nézett volna rá a távolból, józanságot parancsolva. Egyszer a szemembe nézett. Ahogyan fehér arczával beállott fantáziám alkotta diszleteinek hátterébe, regényeket hipnotizált maga felől bámulójának agyába. A futkározásomról, Lizavetta-Lujzikáról sokat mesélhetnék, mint ócskás beszélyek hasábos áradozással a kék szemekről, a szép kezekről.

Meg fogok halni fiam, bizony így is jó. Egyszer, oly régen volt, nem tudom igaz-e, nekiiramodtam az éjszakának, rátértem a Fraskatiba vivő útra.

Istenem, mennyi hó volt. És krakogó fekete madarak repültek előttem, hogy mutassák az utat. Hajj! hogy mentem. Csikaszok nagy szemre, nagy pásztortűzek villantak felém. Nézték, milyen ajzott izmokkal szántam a hóföldröket magam előtt, hogy milyen furcsa, bátor dolgot mivelek, hogy így utána iramodtam egy apró szentjános bogárka világtalan, eltűnt fényének. Oh be sötét, izgalmas volt a lelkem. Lobogott a hajam, fehérre izott a homlokom. Beh hosszú volt az út, beh messzi is elfutott tőlem Lizavetta.

Lujzika, Lujzika, így kiáltottam utána és akkor viharos volt az éjszaka, vijjogott rá száz állathang, felvillant berkekbe rejtőző farkasok vöröslő szeme. Lizavettát elment, az út véghetetlen volt.

György, ragaszkodó kis fiam, kutass csak Lizavettánál, van neki egy kis finom mahagoni kazettája, berakott japán virágokkal, törd fel fiam a szekrényt és tudakold meg a Pandora szellencétől, hogy érdemes-e nekem ma Lizavettáért elmulnom: őrzi e benne a leveleimet, az emlékeimet?

György, György, ismét fázom, azt mondják bolond vagyok, oh be bolond is vagyok ... Kiszökik egy kévényi fény a kályha letereszelt szempilláin és mint felöntött kolduslégió három királyok napján, úgy tánczol a padlaton. Hujj, én is döngetem a padlót mezitelen lábbal, felkérem az egyik lángkisasszonyt, aki oly formás és karesu mint Lizavetta, ha szellős mantilláját ölti magára és tánczolok, tánczolok és zümm, zümm, énekelek, ahogy a kályhában a vizes hasábok gögicselnek. Pompás ...

És György fiam csókold meg az anyámat és adj neki egy néhány lírát, mond, hogy én kerestem, Petrella, aranyakat. És a hugomat ... Te, te, ti mind gazemberek vagytok, Lizavettát szerelitek mind.

Valaki dobol a hallántekomon, törtelmesen. A hugomnak mond, hogy jó ember vagyok és meséld el neki azt a nagy szerencsétlenséget is, hogy behorpadt a mellem, mikor egyszer keresztülszárguldozt rajtam egy vonat. Fekete rémes vaskolosszus. Úgy libegett ... Oh György hol vagy, nézd, nézd, újra jön egy, a mellemnek tart, meg akar ölni. György, né ...

György rettenetes kinnal olvasta a kusza levelet. Petrella bolond. Megzavarodott szegény.

— Hol van az urad? — kérdezte izgalommal a kis cselédet.

— Otthon, — talán. Nem tudom. Olyan borzasztó volt. A földön feküdt, mindig odafekszik, hogy ne lássák, bementem hozzá, nyöszörgött, signor Giorgio nevét kiáltotta és a levegőben himbálta ezt a levelet. Kérem signor, jöjjön. Én úgy felek.

Futva mentek Petrellához. Az ajtók tárva voltak a padlaton szétszórva hamvadó parázs hevert, gyertyák égtek, talán tíz is mindenfelé, az ágy fel volt ravatalozva, Petrella kiszökött ...

Petrella elment a havas éjszakában Lizavettához. A havas országuton parasztok mentek Fraskati felé, ünnepi fényeket vittek haza. Petrella hozzájuk csatlakozott és sugva, titkolozva elmesélte, hogy ő neki az Urallal való találkozásáról, ő egy új Máriát delegált, Lizavettát, hogy hozzá imádkozzanak az emberek. És új himnuszokat énekelt Lizavetta Máriához. És ment a parasztokkal Fraskati felé.

Szegény ... sohse látta Lizavettát többé. Karácsonyi álmok, tündöklő karácsonyfák vibráltak még egy ideig zavaros szemei előtt. Aztán a havas országuton kidőlt a nagy rohanásban. Csukott szemmel vitték a városba, halott volt Petrella! Oh Lizavetta-Lujzika.

Ciorro Alfonz.

Minden valódi doboz 25 drbot tartalmaz.
Minden tablettán rajta van e két szó:

Vissza a hamisítványokkal, mert kártékonyak.

Szereti egészségedet?

Ki ne tudná, hogy utolérhetetlenül legjobb hashajtó a világűrű

PURGO-BAYER.

Minden valódi doboz 25 drbot tartalmaz.
Minden tablettán rajta van e két szó:

Vissza a hamisítványokkal, mert kártékonyak.

Krónika.

Ünnepi versezet.

Mint egy pontos hitelezőm,
Mint borura: a derű,
Mint álomra: ébredések,
S édes percze: keserű,
Mint e versért: nyomdászifju
Minden héten megjelen, —
Oly pontosan, konzekvensen,
Évről-évre keservesben
Karácsonyi versezetem
Ime újra megjelen.

Irok fehér karácsonyról,
Hóról: mely nem látható,
S amíg Dr. Friedmann kezében
Vigan csattog az olló,
Asztal alatt, széken, ágyban
Egy jó rimet keresek, —
Egy jó point, amely csattan
Amely csipős: mint a szappan
Mit gyárt Calderara s Bankman
S mit a babámnak veszek.

Karácsonyi örök téma,
Karácsonyi unott frázis,
A mit zengtek százezerszer
Helyi író száz is, már is,
Bethlehemi szép legenda:
Jézuskának születése:
Megalólt már Arany János
Csengő rimben, a mely páros,
S melyet Nagyszalonta város
Piaczán latsz érezbe vésve.

A mint méltózatnak látni
Témám egyre elakad,
S a szerk. úr benn a szobában,
Egyre fel és leszalad,
Kézét tördel s ó-bitűen
Igy jajong: „S' má Jiszroel”,
Papp György már haragtól készül,
S Jónász Rudi lefordul székről
Ha e lapszám Krónika nélkül
Indul bódító utra el.

Igy kell tehát tovább rónom
Témátlan, szellemtelen
Ezt a megúnt agycesepegést:
Szent Irgalom légy velem.
Oly üres a vicez-tarsolyom
S a szellemem oly lapos,
Mint Zöld Sándor vadász-zsákja
Mikor nagybúsán gazdája
Hiába lő s konstatálja:
„Pappal találkozni rossz!”

Ime mégis, szörnyű kinnal
Egy strófával már tovább
S lassan lép előre versem,
Mint egy meglótt, santa láb.
S lassan-lassan konstatalom:
Buta vagyok Istenem!
Adj ehhez a verseményhez
A mire a lelkem éhes
S mitől Dr. Friedmann vérez
Egy jó point adj nekem.

Egy orosz legenda mondja
Hogy a miket karácsonykor
Kiván a jó s jámbor hívő
Az teljesül olykor-olykor.
Önök szerény Krónikása
Önöknek most nem kíván
Uszodát, vízvezetékét,
Ideális mézsárszéket
Villanyfényt se: tisztát, kéket —
E karácsony éjszakán.

Nem kívánok örök békét,
Nem kívánok tiszta utcát,
Tisztességes fiakkert se,
Se a sétatérbe fát.

Olyan édes jót kívánok,
Melyre minden brávót int,
Adja Ég: hogy itt e helyen
Sem prózában, se nem versben
Krónika meg ne teremjen:
A jövő karácsonyig.

(Mely jó kívánsággal együtt boldog ünnepeket kíván a —)

Krónikás.

UJDONSÁGOK.

Gyulafehérvár 1910. december 25.

Ady Endre karácsonyi verse:

Bethlehem, a te hajnalod
férfi-hajnal volt. S férfi bánat,
hogy fia fogant Máriának.
Miénk az arany, myrrha, tömjén
s a nagy, fájó gondolatok.

Miénk az élet s kötelez:
kisdéd sirás velünk verekszik,
A nagy titok fejünkre fekszik.
Oh testvérek, miénk az élet,
bennünket biztat és sebez.

Oh élni bus és élni szép:
áldott az, a ki befogadja.
Ma, akinek van édes anyja,
him testvérem, borulj elébe
s esőköld meg sirva a kezét!

— **Városi közgyűlés.** Városunk képviselő testülete f. hó 22-én rendkívüli közgyűlésre gyűlt össze a városháza nagytermébe. A közgyűlés tárgysorozata következő volt: Központi választmány a jövő 3 évre leendő megválasztása. Szakbizottságok megalapítása. Járványkórház létesítése. A fertőtlenítő gép megszerzése. Az egészségügyi csatorna befedése. Glasicz kert megvásárlása ügyében jelentés. Portuson a Maros melletti porondra vonatkozó előterjesztés. Heczegán János kérése Portuson lévő kert megvásárlása tárgyában. Rendőrbiztosok kérése az alkapitányi czim megadása tárgyában. A lőfedeztetési állomás tárgyában beérkezett előterjesztés. Irgalmas nővérek kérése segély tárgyában. Salgó mérnök munkadíjának kiutalása. Bábai állások betöltése. A pénztár rovanasolásáról jelentés. Tisztviselők részére államsegély, kiosztása. A csekély látogatottságú közgyűlésen egyes pontoknál huzamosabb tartamu viták és felszólalások történtek, de végeredményben a tanács javaslatai kerültek elfogadásra.

— **Házasság.** A gyulafehérvári anyakönyvi hivatal a következő házasságokat közli: Czili Ferencz Magyarorsáros — Gondi Terézia Kiskunfélegyháza.

— **Karácsonyi és újévi üdvözlések megváltása.** Mint minden esztendőben úgy most is szívesen hívjuk fel minden jó és nemes ügyért lelkesedő városi társadalmunknak szíves figyelmét arra, hogy, mint ezelőtt is már sok derék polgártársunk tenni szokta, úgy most is a karácsonyi és újévi üdvözléseket jótékony közcélra meg lehet váltani. Előbbi években mindig akadtak áldozatos lelkek, akik az üdvözlésekre fordítandó munkát, idővesztéseket és szinte hiába kidobott költségeket megváltották nagy nemzeti hősiüknek, Hunyadi Jánosnak Gyulafehérvárra emelendő monumentális emlékszóbrájára juttatott adományokkal. Régészeti egyesületünk kezeli a Hunyadi-szoboralap tökéjét, amely jelen év elején 1178470 K. volt, és gyümölcsöztetni fogja mindaddig, míg az impozáns szobormű létesítésére meglesz a szükséges tőke. Felkérjük tehát mindazokat a derék polgártársainkat, akik ezen nagy mű mielőbbi megalkotásához huzzájárulni akarnak, hogy ezen nemes célra megvált-hatják karácsonyi és újévi üdvözléseiket. A pénzüdományokat az egyesület pénztárához Deutsch Manó, tak. p. vezértitkár, egyes. pénztáros vagy Székál Ignác, tak. p. pénztáros, egyes. pénzt. ellenőr czimére Gyulafehérvári Takarékpénztárba lehet küldeni. Mi pedig örömmel nyitunk teret arra, hogy adományait, akik ilyen módon váltják meg ünnepi üdvözléseiket, köztudomásul vétel czéljából lapunkban közöljük.

— **A szegények nyomora.** Hatványozott mértékben érzik a szegény ember nyomorát a zord télen. A midőn a jómódú ember fényesen kivilágított, jól szellőztetett termeiben egykedvűen nézi a hidegtől megdermedt természetet, — addig a földhöz ragadt szegény embernek legnagyobb réme a tél, — mert a hiányzó kenyérhez hozzájárul a tüzelő szer hiánya is — és kész a nagy, kimondhatatlan nyomor. De hála az Égnek, az emberi szívből, dacára a kor realiztikus irányának, nincs még kihálva a részvét, az emberszeretet és alkalomadtán hozzájárul szívesen mindenki a nyomor enyhítéséhez, mint ezt örömkünkre e héten is tapasztaltuk. Egy helyi szegény házalónak, ki csekély szerzeményével hattagú családját, ha nem is fényesen, de tisztességes módon fentartotta, — megdöglött a lova. Mivel a szegény ember bénya és csak szekeren tud házalni, az egész család kenyér és fa nélkül maradt. Ezen a nagy bajon csak úgy lehetett segíteni, hogy a szegény házalónak egy más lovat szereznek be, ami városunk polgárainak jószívűsége folytán sikerült is és a szegény család meg van mentve. Hozzájárultak a következő emberbarátok: 3 kor.: Vlár Aurél. 2—2 kor.: Kohn Adolf, Grünbaum Salamon, Jónás Dezső, Schreiber Albert, Goldberger Ignác. 1—1 kor.: Sonderling Sah., Schwartz Áron, Stern Henrik, Kohn Ignác, Riesenbergs Samuel, Salamon Mátyás, Rosner Lázár, Klármann József, Takács Vilmos, Altmann József, Trencsiner Mór, Ungár Albert, Reinfeld Samu, Hillinger Lajos, Flanczer Mór, N. N., Löbl Mór, Schlesinger Hermann. Egyletek: Izr. Nőegylet 6 kor., izr. Szent Egyet 5 kor. 50—50 fil.: Judovits Jenő, Benczel Lajos, Rosenfeld N., Ujhelyi Adolf, Kohn Ferencz, Goldstein Adolf, Simon Samu, Geraszin, Almási Miksa, Kappel Hermann, Izsák Dávid, Rubinstein József, Zeller Zsigmond, Lobstein Samuel, Schwartz Mihály, N. N., Stern Adolf, Kun Henrik, Kövári Adolf. 40—40 fil.: Márk Mihály, Glück Ignác, Reisz Adolf.

— **Ajándékok a gyulafehérvári Múzeumnak.** Tudományos gyűjteményünknek áldozatos gyarapítása társadalmunknak ideális erkölcsi kötelessége, amelynek buzgó teljesítésében ismét követezre méltó példát láthatunk múzeumunknak újabb lelkes támogatóiban. László Mihály dr. országgyűlési képviselőnk már régebben 100 Kt. adományozott múzeumunk további bebutorozására, amelyet nagyjából adományokból kell buzgó múzeumőrünknek kivinnie, mert régészeti egyetünket a gyenge anyagi pártolás mellett erre már nincs tehetsége. A gazdag gyűjteményeket ajándékaikkal gyarapították: Nátán Bernát dr., kir. tanácsos, főorvos ötkoronás jubiláris ezüstpénz 1848—1908.; Sprin ger Dávid 2 drb. római ezüstpénz, 1 magyar ezüstpénz és 1 romániai nikkelpénz; Csáti Fevenez nyug. tővisi plébános: 1 drb. régi sarkantyú és 1 római relief kőtöredék; Oancea Konstantin csórai görög keleti lelkész, aki most lépett be tagnak, mindjárt díszreteres jelet is adta tagsági kötelezettségének, midőn a következő ajándékokkal növelte múzeumunkat: 2 drb. kőkori lelet, 7 drb. bronzkori tárgy, 4 drb. római, 8 drb. népvándorláskori régiség, 14 drb. újabbkori tárgy és érem. Az egyesület legközelebb megtartott gyűlésén elismerő hálás köszönetét fejezte ki az ajándékozónak, amelyet ezúton mi is szívesen hozunk nyilvánosságra. Egyben felhívjuk a közfigyelmet arra, hogy kincses múzeumunknak szép gyűjteményeit mennél többben siessünk adományainkkal gyarapítani. A régiségleleteket és ajándékokat bármikor be lehet jelenteni és át lehet adni Csérni Bela dr. múzeum- és könyvtárőrnek.

— **A vörös kereszt egyesület jótékony-sága.** A helybeli vörös kereszt egyesület f. hó 15-én tartott váiasztmányi gyűlésén a városi házi szegények felségélyezésére 400 koronát szavazott meg. Ugyanakkor határozatba ment, hogy a farsang folyamán a jótékony-sági alap gyarapítására mulatságot rendeznek.

— **Mulatós tolvaj.** Fischer J. helyi szíjgyártó a rendesnél mélyebben aludta ebéd utáni álmát. Ezt az alkalmat felhasználta legénye Lőrinczi István és az alvó gazdája belső zsebében levő tárczából 400 koronát klopolt. Miután e szép összeggel gazdája lakásáról elilant, rögtön a bevásárláshoz fogott, és a főtéri üzleteken végigjárva, annak módja szerint elegánsul kiöltözött. Kiöltözködés után az „Erzsébet”-be ment vacsorázni. A vacsora után pezsgős muri következett, melyben a kutya is vigan vett részt, mert gazdája a pezsgőhöz

Az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Kis üveg ára 40 fillér.
Nagy üveg ára 60 fillér.

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomor-bajoknak, székszorulásban szenvedőknek.

Kapható Gyulafehérvár és vidékén minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.

Igmándi keserűvíz

esusztatóul tányéron jó szaftos virslit szolgáltatott fel neki. A dáridónak a rendőrség vetett véget és úgy a mulatós tolvajt, mint a nála még megtalált 200 koronát őrizetbe vette.

— **Zugkiállításoktól óvakodjunk.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamarának tudomására jutott, hogy egy párisi zugkiállításon való részvételre ügynökök házalják az ország iparosait és a résztvevőktől értéktelen kitüntetések osztogatása címén tekintélyes összegeket követelnek. Minthogy nem lehetetlen, hogy városunk és a környék iparosai is ki lesznek téve a szédelésből eredő súlyos anyagi veszteségeknek, óva intjük az érdekelteket, hogy az ügynökök csábításának felüljenek. Általában, midőn valamely külföldön hirdetet kiállításon résztvenni óhajtanak, forduljanak előbb tájékozásért az illetékes hazai kereskedelmi és iparkamarához, nehogy áldozatul essenek a szédelő ügynökök kizsákmányolásának.

— **Aki gyomrát** és emésztését elhanyagolja, százféle betegségnek teszi ki magát. Azért minden embernek önmaga iránt való legelső kötelessége, hogy a legkisebb gyomorrontásnál vagy jelentkező bélműködési zavaroknál, ezeknek rendbehozataláról gondoskodjék. Ennek egyetlen célravezető módja, ha megbízható hashajtószer útján az emésztőcsatorna alapos kitisztításáról gondoskodunk.

Báró dr. Korányi Frigyes, fővárosi egyetemi tanár, az országos igazságügyi orvostanács elnöke, igazolja, hogy „a természetes **Ferencz József** keserűviznek már kis mennyiségben véve is rövid idő alatt minden kellemetlen melléktünet nélkül biztos hatása van.”

Óriási előnye, hogy enyhe ize miatt a valódi Ferencz József-keserűvizet kényes izlésű nők és gyermekek, valamint gyöngye gyomru öreg emberek is szívesen megisszák. Olyan helyekre, ahol nem kapható, a Ferencz József-keserűviz szétküldési igazgatósága Budapestről közvetlenül szállít.

— **Szerencsétlenség a Maroson.** Hétfőn este Beliger Miklós maroscsügedi lakos át akart kuszni a kompot tartó sodronyon, hogy édes anyja részére a kompot áthozza, de belepottyant a vízbe és belefuladt. Áldott állapotban levő felesége és özvegy édesanyja gyászolja.

— **Szigorlatokra és az összes jogi vizsgákra** kolozsvári Egyetemen leggyorsobban, kiadós sikerrel a dr. Köpöndi Rezső által vezetett „Jogi Szemináriumban” készülhet elő. Otthon előkészít. Hat év alatt százakat segített diplomához. Prospektust ingyen küld. Ne tévessze össze reklám szanatoriumokkal! Cím: Kolozsár Deák Ferencz u. 19.

— **„Háztartás” — a háztartásban.** Tizenhét év alatt bebizonyosodott, hogy a „Háztartás”, amely Urainé Hentaller Lilly kitűnő szerkesztésében jelenik meg, szinte nélkülözhetetlen támogatója és tanácsadója a magyar háziasszonynak. A „Háztartás”-ban minden van, ami a magyar háziasszonyt érdekli. Harminczöt rovata kizárólag a házasság, konyhával, éléskamrával, gazdasággal, kerttel, baromfiudvarral stb. foglalkozik. Hasznos és fölötté tanulságos cikkeket szakemberek írnak. A lapban van divat, kézimunka, gyermeknevelési rovat is, továbbá novella, regény, vers. A „Háztartás” egyedül áll a maga nemében. Erről bárki meggyőződhetik, aki a szerkesztőségtől (Budapest, VII., Aréna ut 68.) mutatványszámot kér. Előfizetési árai: egész évre 12 K., félévre 6 K., negyedévre 3 K. Államhivatalnokok, lelkészek, tanítók, jegyzők olcsóbban kapják.

— **Az ügyvédség reformja.** Minthogy a Székely-féle javaslatból pár hónap múlva törvény lesz, mindazok, akik a törvény életbe léptéig doktorátust nem szereznek, — csak két évvel később lehetnek önálló ügyvédek. Akik azt akarják, hogy az új törvény rájuk ki ne hasson és így két évet nyerjenek, forduljanak a Dr. Dobó jogi szemináriumához (Kolozsvár, Bolyai-u. 3.), melynek segítségével hat hét alatt letehetnek egy szigorlatot. Ez annál is inkább tanácsos, mert a beállott egyetemi rendszerváltozások következtében a szigorlatokanyaga aránytalanul megnagyobbodott. Az intézet kikölcsönzi tankönyveket helyettesítő, az összes szigorlati kérdéseket felölelő jegyzetét, melyekből otthon elkészült jelölteket rövid rekapituláló kurzus során készíti elő. A „Jogi vizsgák letétele” cz., most megjelent könyvet díjmentesen megküldi.

— **Az eperjesi jogakadémián** az 1910—1911. tanév II-ik felére a beiratások 1911. január 8-ikától 19-ikéig eszközlendők, az előadások január 23-ikán veszik kezdetüket. Utólagos felvételnek január 20—22. napjain dékáni-, azután pedig tanári-kari engedéllyel lehet helye.

Akik jogi tanulmányaikat csak most fogják kezdeni, azok az érettségi bizonyítványt, akik pedig az egyetemről vagy más jogakadémiáról lépnek át, azok eddigi leczkekönyvüket és távozási bizonyítványt tartoznak a beiratkozásnál felmutatni. A félévi tandíj 50 kor. Evangelikus lelkészek, tanárok és tanítók fiai — tekintet nélkül vagyoni viszonyaikra — minden további folyamodás nélkül a tandíj felét fizetik. A jogakadémiai hallgatók vallásfelekezeti különbség nélkül részesülhetnek a Collegium kebelében fennálló, újonnan épített s kényelmesen felszerelt tápintézet kedvezményében; ebéd- és vacsoráért a második félévben 108 kor. fizetendő. A joghallgatók a tápintézetbe havonként is beléphetnek, mely esetben ebéd- és vacsoráért 19 kor. fizetendő. A reggeli díja havonként (tej) 3 kor., (kávé) 5 kor. E mellett a tápintézetrel egy telken levő collegiumi theol. Otthonban mintegy 15 evang. vagy református vallásu joghallgató felévenként 60 koronáért lakást, fűtést, világítást és kiszolgálást kaphat; ez esetben tehát teljes internatusi ellátást élvez. Jelentkezni lehet az Otthon felügyelő-tanáránál. Az arra érdemesek igényt tarthatnak a Collegium által évenként kiosztatni szokott ösztöndíjakra; valamint a szegénysorsuak tandíjmentességre, tápintézet-díj elengedésre s a jelentékeny alaptőkével rendelkező „jogász segélyegylet” támogatására. A jogakadémiai ifjúsági, valamint a collegiumi nagy-könyvtár a hallgatók rendelkezésére áll. A karácsonyi és félévi szünetekben mindennemű felvilágosításokkal, levélbeli megkeresésre, szívesen szolgál az akadémiai igazgatósága.

Régészeti egyesületünk.

Vármegyénknek és egyuttal városunknak szinte egyetlen kulturális egyesülete az alsófehérvármegyei történelmi, régészeti és természettudományi egyesület, amely kizérólag hazai tudományosságunk emelése és a kulturának terjesztése érdekében szép eredménnyel önzetlenül munkálkodik. Sikeres működésének tanújelet adta a most megtartott választmányi gyűlésen is, ahol beszámolt egy időszaknak sokoldalú munkájáról.

A tagok élénk részvétele mellett Kőrödy Péter dr. vezette a gyűlést, amelyen jelen volt Szász József vármegyei főispán is, akit az elnök üdvözlésével az egyesület iránt tanúsított buzgóságáért a jelen voltak lelkesen ünnepeltek. Török Bertalan elnök betegsége miatt nem vehetett részt a tanácskozásban. Elsőnek Kárpiss János titkár vázolta jelentésében az egyesület gazdag működésének főbb eseményeit, amelyeknek változatos képét teljessé tette a gyulafehérvári múzeum fáradhatatlanul buzgó igazgatójának, Csérni Béla dr.-nak muzeumi- és könyvtári jelentése.

A lelkes múzeumőr nemcsak becses régészeti anyagot, hanem a sikeresebb munkálkodáshoz áldozatos tagokat is szerez, így most is általános örömről tagokul bejelentette: Gyárfás Tihamér dr.-t, a kiváló archeológust, brassói főgimn. tanárt, továbbá Péter Antal dr. gyulafehérvári theológiai tanárt, Friedmann Gyula dr. ügyvédet, lapunk szerkesztőjét meg Oancea Konstantin csórai görög keleti lelkészt. Hatalmasan fejlődő múzeumunkat többen gyarapították ajándékaikkal. Támogatói közt első sorban kell említenünk László Mihály dr., országgyűlési képviselőt, alaptő tagot, ki már régebben 100 K-t adott a múzeum bebutorozására. Egyesek régiség-ajándékait a napi hírekben közöljük.

A múzeumőr folytatta a már több mint 20 év óta folyó római ásatásokat. A Majorszölötelephez tartozó püspöki kertben régi római szarkofagra és feliratos síremlékekre találtak. A szőlőkben végzett földmégforgatási munkálatokkal is sok régiség került napfényre, melyeket az államsegélyből a múzeumnak megszerezte. A glaciis területén lévő régi ásatási helyen kellő államsegély hiányában most szünetelt a további kutatás.

De annál nagyobb figyelmet igényelnek most a vasúti töltés és Marosportus közti területen végzendő régészeti kutatások, mert ezt a területet, mielőtt a szántófölddé való átalakítás munkájával tudatlanul feladnák, meg kell mentenünk a régi Apulum topografiája, helyrajza és a hazai tudományosság számára. Csérni Béla dr. múzeumőr értesülve az ott folyó ásatásokról, azonnal kiszállt a helyszínére és töle telhetőleg intézkedett a tudományos anyag megmentését illetőleg. A gyűlésen pedig felhatalmazták, hogy az egyesület nevében minden lehető tegyen meg arra nézve, hogy az említett területen lappangó római maradványok a tudomány céljaira megmenthetők legyenek. Akadtak mindjárt a gyűlésen áldozatos tagok, mint Adorján Samu dr., Ávéd Jakó, Náthán Bernát dr., akik az egyesületet itt folytatandó régészeti kutatásaiban anyagilag is hajlandók támogatni. A múzeumőr ezen ásatási terü-

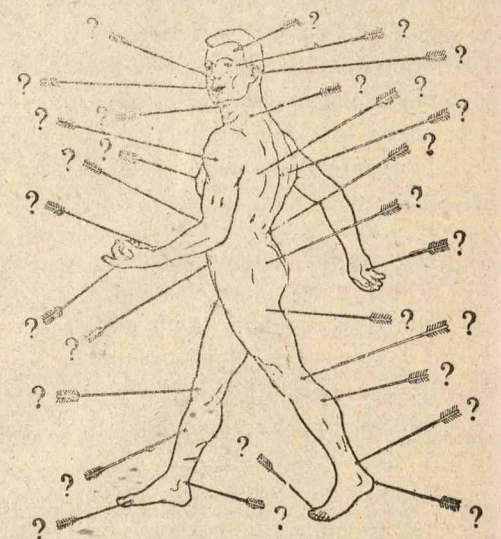
letről azonnal tett jelentést a múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőségének.

Egyesületünk részt vett a wien-i első nemzetközi vadászati kiállításon, hol elismerő oklevelet nyert, részt fog venni az 1911-ben rendezendő régi római műemlék és művészeti kiállításon 9 drb. gipszmásolattal. A múzeumunk előtt szabadban álló köemlékek védelmére építendő fészer költségeire 1000 K. rendkívüli segélyt kaptunk. A gyulafehérvári múzeumot 5638 személy látogatta. Az egyesületnek 4715 kötetet számláló könyvtárát, mivel a múzeumban nincs kellő helyiség, a múzeumőr magánlakásán külön teremben rendezte be, ahol az egyesület tagjai bármikor használhatják.

Az egyesület anyagi helyzete nem a legkedvezőbb. Székely Ignác p. ellenőr jelentése arról tájékoztat, hogy 333 K. tagsági díj folyt be eddig és 739 19 K. kiadással csak 435 K. van a forgalmi tőkében. Itt volna tehát már az ideje, hogy kulturánk és hazai tudományosságunk érdekében eredményesen működő régészeti egyesületünket vármegyénk társadalma is anyagilag menőn áldozatosabban fölkarolja. Alaptőkéje 113280 K. követeléssel együtt 3280 K. A múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőségének ajánlatára a miniszterium ez évben 300 K. régészeti, 300 K. könyvtári és 100 K. természetrajzi gyűjt. államsegélyben részesítette az egyesületet. A múzeum kibővítésére kiutalt 8000 K. államsegély 7. részletét a jövő építkezési munkálatokra gyűmölcsoztetik, mert az 1906.-ki múzeumkibővítés összes költségeit már kifizették. Az egyesület kezelésében lévő Hunyadi emlékszobor alapja is lassan gyarapodik, összege a jelen év elején 1178470 K. volt.

Mindezekben választmányi gyűlése alapján nekünk is módunkban volt beletekinteni nagyobb pártolásra érdemes kulturális egyesületünknek belső életébe, működésébe és anyagi helyzetébe. De ebből nem alkothatunk magunknak róla teljes képet, ha meg nem nézzük gazdag és szakszerűen rendezett múzeumát. Vármegyénknek és vele városunknak valóságos büszkesége az a sok értékes tudományos kincs, amit ebben a közgyűjteményben az egyesület megmentett az elpusztulástól és az emberi kultúra számára rendszeresen feldolgozott és gondosan megőrizett. Múltó tehát, hogy minden intelligens ember figyelme és támogatása az alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természettudományi egyesület felé forduljon. (kj.)

Vannak fájdalmai?

Használjon Feller-féle Elsafluidot és Feller-féle Elsapilulákat, melyek egyedüli készítője Feller V. Jenő udvari gyógyszerész, Stubica, Centrale 124. sz. (Zágrábmege).

- I. A Feller-féle Elsafluid saját tapasztalatunk szerint fájdalomcsillapító, gyógyító, gyengeséget megszüntető hatással bír, gyorsan és biztosan gyógyít csúzt, közvényt, ideggyengeséget, oldalszúrást, szaggatást, influenzát, fej-, fog- és derékfájást, zsábát, benvést, szemfájást, migránt, sok itt meg nem említett betegségtől megszabadítja az embert. A Feller-féle Elsafluidot, rekedtség, nátha, mell- és torokfájás és légvonal vagy hűléstől eredő bajok ellen is páratlan gyógyszerrel használják. Valódi csak úgy, ha minden üveg a „Feller” nevet viseli. 12 kis vagy 6 dupla vagy 2 speciális üveg bérmentve 5 korona.
- II. Továbbá tudomására óhajtuk hozni, hogy az emberek ezrei gyomor-bajok, görcs, étvágytalanság, veseégés, hányási inger, rosszullét, felhőfőgés, puffadás, dugulás, aranyeres bántalmak és különböző emésztési zavarok ellen kitűnő és biztos sikerrel használják a Feller-féle hashajtó Rebarbara-Elsapilulákat. 6 doboz bérmentve 4 korona. Óvakodjunk azonban utánzatoktól és czimezzünk minden rendelést gondosan.

Feller V. Jenő gyógyszerésznek, Stubica, Centrale 124. sz. (Zágrábmege.)

Kozmetikai Gyógyintézet!

Fennáll 1892. óta.

Főorvos: DR. JUTASSY JÓZSEF,
bőrgyógyász, egészség-tanár, az orvosi kozmetika legelső és legrégebb szakorvosa.

Sikereink titka, hogy tudományos alapon működünk.

Szépségrontó bőrbajokat, gyorsan és biztosan meggyógyítunk.

Elváltozott arcokat, eltorzult orrokat csinosra formázunk.

Szépitőszereink házilag készülnek és ártalmatlanok.

Szépitő készleteink mindazon szereket tartalmazzák, melyek az illető szépséghibák ellen valók; ezek:

Bőrápoló készlet

szerei a természettől szép, tiszta, normális arc és kéz bőrét konzerválják, **üditik**; a kényes, száraz, hámlós, durva, érdes, libabőrös, sörnyörös bőrt **finomítják, puhítják, simítják**; a petyhüdt bőrt felfrissítik s megmentik a további fonnyadástól; a **ránccokat** eltüntetik. — Teljes készlet 10 K. Próbakészlet 5 K.

Bőrgyógyító készlet

a zsíros, fényes, kihévílő, könnyen piruló arcok ápolására (mattá tételére) szolgál; gyógyítja a **bőrtakát** (mitesszer), a **pattanást** (vimmert), a **bőrlökcsokat** (pórus), a **tulságos izzadást, vörös kezét, vörös orrot, fagyási foltokat**. Teljes készlet 10 K. Próbakészlet 5 K.

Bőrkoptató készlet

szerei feltűnés nélkül használhatók; hófehérré teszik a fakó sárga vagy barna arcot, a **szeplőt, májfoltot** gyökeresen elmulasztják. Teljes készlet 10 K. Próbakészlet 5 K.

Bőrhámlasztó készlet

elmulasztja a **tág bőrpórusokat** a benne ülő évtizedes mitesszerekkel együtt; eltünteti a **pattanások nyomait**, a **lencsefoltokat** és a kisebb **sebhelyeket** (himlőhely); leszedi a legmakacsabb **szeplőt** és **májfoltot**, a **lángvörös rózsapattanást** és a **kékes borjavogatót** is. A bőrhámlasztás körülbelül egy heti szobafogsággal jár, mert nagyon drasztikus. Teljes készlet 10 korona. Próbakészlet 5 korona.

Hajgyógyító készlet

hajkorpa, hajhullás ellen s a hajnövést erősítésére. Teljes készlet 10 kor. Próbakészlet 5 kor.

Szőrvesztő készlet

a felesleges hajnövést (archajak) gyengítésére és palástolására. Teljes készlet 10 kor. Próbakészlet 5 kor.

Hajfesték.

A hajfestés nagy gondot ad, mert a hajfestékek közt kevés az ártalmatlan és megbízható. **Dr. Jutassy** főorvosunknak hosszú tapasztalatai alapján végre sikerült olyan hajfestéket előteremtenie, mely ez idő szerint a legelőkeltebb: tudniillik csak a haját fogja, a fejbőrt nem, a fehéreműt nem piszkítja, természetes színt ad, mely nem fakul és színeiben nem játszik, rendkívül tartós, a kezelés igen egyszerű, idegen segítséget nem igényel és sem a hajnak, sem a fejbőrnek nem árt. Egy adag **Dr. Jutassy-féle hajfesték** ára használati utasítással 10 K. és kapható a következő színárnyalatokban: **arany-szőke, sötétszőke, világosbarna, gesztenyebarna, fekete.**

Aki a megfelelő készletet nem tudja megválasztani, annak személyesen vagy levélben díjmentesen adunk **telviagositást**.

A **Dr. Jutassy-féle készletek** és hajfestékek kaphatók minden gyógyszerárban és drogériában.

FŐRAKTÁR:

Kozmetikai Gyógyintézet

Budapest, IV., Kossuth-Lajos-utca 4. sz.

Szétküldés utánvétellel. — Kérjük pontosan megjelölni, teljes vagy próbakészlet kívántatik-e, különben teljes készletet küldünk.

Nyílttér.

E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Fix fizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300—600 kor. **Hecht Bankház Részvénytársaság, Budapest Ferenciek-tere 6.**

BAKTERIUM-MENTES természetes ásványvíz.

ÜDIT-GYÓGYIT. ÜDIT-GYÓGYIT.

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kintűnő hatásának bizonyult.

Orvosiilag ajánlva. Gyulafehérvári főlerakat:

IFJ. BAUMANN NANDOR CÉGNE.

Sz. 7198—910. tkvi.

Árverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közli, hogy Germán Makarie végrehajtónak Kontor Vazul és Kontor Jánosné végrehajtást szenvedők elleni 400 kor. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári kir. tvszék, mint tkvi hatóság területén levő s az oláhgyirbói 118. sz. tkvben A + 21—24 rendsz. ingatlanokból Kontor Vazul megillető 1/4 rész jutalékra és az oláhgyirbói 19. sz. tkvben A + 30, 34, 35, 38—44. rsz. ingatlanokból Kontor Jánosné sz. Gáinár Szalomiát megillető 1/4 rész jutalékra az árverést 2103 kor. 75 f. ezennel megállapított ajánlati árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan jutalékok az **1911. évi január hó 31-ik** napján délelőtt 9 órakor Oláhgyirbó községben a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított ajánlati áron alól nem adhatók el.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 20%-át készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1 én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezésről kiállított szabályszerű elismerényt át szolgáltatni, árverési vevő pedig köteles a bánatpénzt a vhu. 25. §-a értelmében kiegészíteni.

A kir. tvszék, mint tkvi hatóság.

Gyulafehérvár, 1910. december hó 12-én.

Présia Romulusz, kir. tvszéki bíró.

Vegyetek

de ne egyebet, mint

Köhögés

rekedség, nátha és nyálkásodás, görcs és köhurut ellen

Kaiser-féle

mellkaramellát a „Három fenyővel.”

5900

közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány, orvosok és magánosok által tanuskodik a biztos eredményről.

Egy csomag 20 és 40 fill.

Doboz 60 fillér.

Kapható Kinnich Tivadar és Vlád Virgil gyógyszerárakban Gyulafehérvár.

TÖRLEY

TALISMAN

CASINO RÉSERVÉ

Szám 398—1910. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a löcsei kir. járásbíróságnak 1909. évi Sp. I. 471/4. számú végzése következtében Dr. Baruch Hugó gyulafehérvári ügyvéd által képviselt Rombauer és Beck löcsei ezéj javára 176 K. 40 f. s jár. erejéig 1910. évi február hó 18 án fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1780 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: bőrárak, bolti berendezés, mely ingók Dr. Mayer Ödön 1600 kor. Mauthner testvérek 603 kor. 79 fill., Schuller Lajos 159 kor., ifj. Flesscher Zsigmond 257 kor. 44 fill., Weisz Alfréd 566 kor. 16 fill., Rácz testvérek 59 kor. s jár. kielégítésére is nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járásbíróság 1910. évi V. 224/6. sz. végzése folytán 176 kor. 40 f. tőkekövetelés, ennek 1909. évi január hó 3. napjától járó 50% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 24 kor. 90 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, adós lakásán leendő megtartására **1910. évi december hó 29-ik** napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozik ezen- nel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igénylőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi t. cz. XL. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyulafehérvárt, 1910. évi decz. hó 13. napján.

Szentmiklósy András kir. bir. végrehajtó.

Köhögés, rekedség s hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle Cukorkánál

vásárlásánál azonban vigyázzunk, és határozottan RÉTHY-félét kérjük, mivel sok haszontalan utánzata van.

— Egy doboz ára 60 fillér. —

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!!

Szőlőoltvány eladás!

Aki egészséges, olcsó szép szőlőt akar, bizalommal forduljon

Vityé Miklós

lelkismeretesen vezetett oltványtelepéhez

Ös-Csanádon (Torontál-megye)

ahol szokvány minőségű, I. rendű fás, gyökerez és sima

zöldoltványok, bor és csemegefajok, valamint amerikai sima és gyökerez szőlővesszők, nemkülönböztetve ugyanazon fajok II. rendű osztályzatban a legolcsóbb árban kaphatók. Szőlőlugasnak külön ezele választott fajok. Orpington fajbaromfi tenyésztés. Előjegyzések őszi és tavaszi szállásra elfogadtnak.

Gyümölcsfa és rózsaoztványokban nagy választék.

Faj- és árjegyzék kíváncsra ingyen és bérmentve.

A számos elismerőlevél közül itten csak egy: Nagymaros, 1910. szeptember 27.

Tek. Vityé Miklós urnak Ös-Csanád.

Tudatom, hogy a tavaly küldött almafakkal nagyon meg vagyok elégedve. Egy sem marad ki, miért is mindenkinek legjobban fogom ajánlani. Tisztelettel **Heininger Károly** nagybirtokos.

Az **OLLA** több mint 2000 orvos által legmegbízhatóbbnak ajánlva.

OLLA szakorvosok által van megvizsgálva és legjobbnak minősítve. Két évi jófállás. Ára tucatzonként 4, 6, 8 korona.

Kapható az ország minden gyógyszerárán és jobb drogeriákban.

Követelje azonban, hogy szállítója önnek csakis „**OLLA**”-t adjon és ne engedjen magának csekélyebb értékű utánzatot, mint „ép oly jót” feldicsérni. Az eláruló helyek kimutatását, árjegyzéket és eredeti propaganda reklámot ingyen küld az

„**OLLA**” hygien. gummigyár

Wien, II./120. Praterstrasse 57.

Eredeti mintagyűjtemények 12 darab 5 korona.

ÓH JAJ!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség

és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Eggermellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona.

Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

NÁDOR gyógyszerár Budapest

VI., Váci-körút 17. sz.

ÉLJEN!

Egger mellpasztillája

csakhamar meggyógyított!

PALMA

AVALODI KAUCSUKSAROK

KAPHATÓ GYULAFEHÉRVÁRT: Bodnár Antal, Kinich

Tivadar, Vlád Virgil gyógyszerárakban.

NAGYENYEDEN: U. Kovács József, Novák István, Oberth

J. örökösei gyógyszerárakban.

Kathreiner-féle Kneipp - maláta kávé

csak egyféle létezik, ellenben utánzata tömérdek. Miért is óvatosság! Csak eredeti csomagot kérjünk és fogadjunk el e névvel: **Kathreiner**

Nagyenyed rt. város polgármesterétől.

Szám 6906—1910.

közig.

Pályázati hirdetmény.

A Nagyenyed rt. város területén működő

hordó-jelzői

állás betöltése végett pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1907. évi V. t.-cz. 26. §-ában írt minősítést igazoló bizonyítvánnyal, keresztlevelel, családi állapotukat is feltüntető hivatalos bizonyítvánnyal, valamint eddigi szolgálatukat igazoló bizonyítvánnyal felszerelt kérésüket **1910. december hó 28-ig** a városi iktató hivatalába adják be.

Az állás a következő javadalmazással van egybekötve; fizetés utólagos havi részletekben 720 kor., a hordó-jelzői díjakból 20% részesedés, a helyegzők tüzésítésére természetben kiszolgáltatva 8 ürméter tűzifa. Hivatalos helyiségül és lakásul 200 kor. évi bér mellett esetleg átbocsátja a város a tulajdonát képező jelenlegi hordó-jelző hivatal helyiségét, mely 2 szobából, konyhából és megfelelő mellékhelyiségekből áll.

Az állás 1911. január 1-én elfoglalandó.

Nagyenyed, 1910. december hó 14-én.

Sándor Ernő,

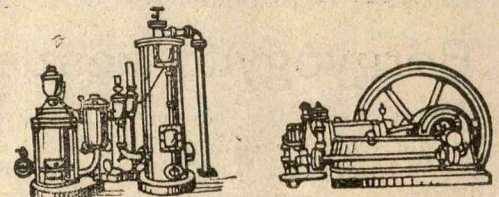
polgármester h.

Kalmár és Engel

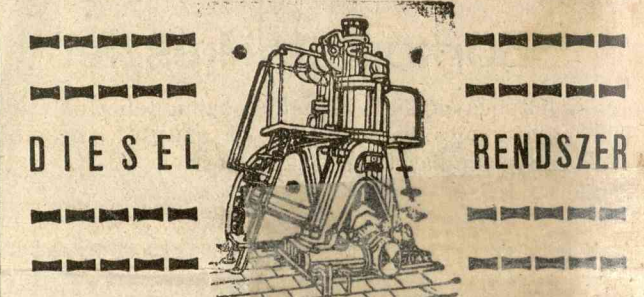
motor és gépgyár

Városi raktár és iroda: **BUDAPEST** VI. Üteg-utca 19.

Világhírű! Eredeti! „Benz”

Szivógázmotor telep. — A jelenkor legolcsóbb üzem. „Benz” nyersolajmotor.

Elismert legjobb gyártmány.

Ajánlja benzin-lokomobilos cséplőkészleteit, melyek bámulatos egyszerű szerkezetűek.

Teljes jótállás, kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és árjegyzék ingyen és bérmentve.

EGGER EMULSIO

csak e védjeggyel valódi.

Minden szülő adjon hideg időszakban gyermekeinek **EGGER EMULSIÓT**, mert ez erősíti a gyermeket, előmozdítja a csontképződést, fejleszti és táplálja. Hatásos ellenszere a köhögésnek, gyomorrenyeségnek. Megbecsülhetetlen fogzás idején. Hirneves orvosok ajánlják, mert a legjobb csukamájolaj preparátum, nincs kellemetlen szaga, jóízű, könnyen emészthető és elejét veszi a különféle gyermekbetegségeknek. Egy üveg ára 2 korona a gyógyszerárakban. Postán 3 üveget bérmentve **6 koronaért** a pénz előzetes beküldése után vagy utánvétellel küld:

„**Nádor** gyógyszerár Budapest, VI., Váci-körút 17. sz.

Ingyen és bérmentve küldjük a minden szülőnek nélkülözhetetlen füzetet: „**Hogyan védekezzünk a gyermekbetegségek ellen?**”

A KI legjobban szerkesztett, teljesen független, nagy, előkelő napilapot járattatni óhajt, fizesse elő

AZ UJSÁG=ot!

Vasárnap: „Asszony”, „Gyermek” melléklet.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre — — K 28.— ■ Negyed évre — K 7.—
Félévre — — K 14.— ■ Egy hónapra — K 2.40

Az Ujság terjedelme rendszeren 32—36—40 oldal. Vasárnap és **80-100-200** oldal. ünnepnapokon

MEGRENDELÉSI CZIM:

AZ UJSÁG kiadóhivatala

BUDAPEST, VII. kerület Rákóczi-út 54 szám.

Igen szép szőlőoltványok.

Amerikai sima és gyökeres vessző.

Minden szőlőbirtokos, akinek szüksége van igen szép perenoszpóramentes dús gyökérzetű, tökéletesen összeforrt jól megérett fajtiszta szőlőoltványokra, forduljon rendeléseivel bátran az **Élső riomfalvi szőlőoltvány telephéz**, tulajdonos:

NEMENZ SIMON

hszm 121. Riomfalván, ahol a legolcsóbb áron a legszebb szőlőoltvány kapható.

Nagy készlet a legjobb bor és csemegefajlokból.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú **Portland Cementet** ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CZEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható id. **Misselbacher J. B. cégnél.**